

'S RAETS

MERKWAERDIGHE SLITINGHEN

1441—1454.

(*Vervolg van Deel VIII, bladz. 117.*)

1441. **W**ant Aernt van Vollenhoe, die men *broeder Aernt* te heten pleecht, *Heeren Pauwels Scrodekyn*, die monik *tot Sinte Pauwels was, in sinen arm ghehouden heeft, datten Dirc Evertz vander Stall ghesteken heeft, daer Heer Pauwels aen ghestorven is*, daerom verbiet men Aernt ende Dirc voerts elc die stat hondert jaer lanc ende enen dach op syn lyf ende een mile vander stat te wesen (115).

— Hier gaet een *gek* opter straten, gheheten *Lovgen*, *den pleghen sommighe syn clederen wt te trecken ende naect te doen gaen in verscemenisse goeder vrouwen ende mannen*, daerom verbiet die raet, dat niemant den voorn. gek, syn cleder wt en doe trecken met mieden of anders, bi een koer van enen pont, soe dicke als't iemant dede, ende dese koeren sellen onser stat leghe knapen hebben (116).

— Want *Hannekyn van Breshoven* in voertiden *valsche teerninghen ghemaect heeft, ende noch een konstenaer daerof is*, daerom verbiet men

hem die stat ewelic op syn lyf ende een mile vander stat te wesen (117).

1442. Want Meynaert, die oude scoemaker, *grote blasphemie ghedaen heeft Gode van Hemelrike ende sinen Heilighen aen horen beelde, die onder sine voeten te treden, ende anders veel onsedicheit bedreven heeft, daerom sel hi nu na den eten optie kaec staen, ende men verbiet hem stat ende lant op syn lyf* (118).

— Die raet, out ende nye, hebben Jan Passert, die scoemaker, *syn Borgherscap om synre on-sinnicheit wille* (ghenomen), *mer syn kynder, die hy heeft of crighen sel, sellen gheboren borghers wesen* (119).

— Want Coppen Willams soen, die men *wilde Coppen* heet, *tot menighe tiden ghestolen heeft ende sonderlinghe kerken ende blocken opgebroken ende daerwt ghenomen, tselve hi daerin vant, daerom sel ment rechten metter line aen syn lyf* (120).

1443. Want Dirc Jansz, wt Hollant, die men *quade Dircxkyn*, of *langhe Dirc* te heten *pleecht, tot veel steden ende tot menighen tiden den luden dat hoer ghestolen heeft, daerom sel men 't rechten met der lyn aen syn lyf* (121).

— Nae den eten sel men Henric Jansz wt Se-
lant *opter plaetsen gheselen van dieften* (122).

1444. Want Hige Williams soen van Noertwyc *in enen anderen lande sodanighe onnoemlike boesheit menichwerve bedreven ende ghedaen heeft, daer die overste rechter, God van Hemelryc, die steden Sodoma ende Gomorrha, mit*

zwevelighen brande van den hemel doen verbernen heeft ende in't afgront versinken, daerom sel men Hughen voorsz. metten brande rechten aen syn lyf (123).

1444. *Want Gosen, Gheryt Brants soen, die men Gosen Stuver te heten pleecht, in voerledentiden tot Herderwyc een vrouwkyn doetgheslegghen heeft, die een levende kynt droech, ende meer andere feyten bedreven heeft, als hi hem selven beliet, daerom sel men 't rechten metten sweerde aen syn lyf (124).*

— *Men verbiet Ghysbert Hermansz, die men Keelman heet, die stat ende dat lant ewelc op syn lyf, om synre dievery wille, ende des spyts, dat hi Gode ghedaen heeft, alsoe den heilighen cruce met teerninghen ende messen in 't aengesicht gheworpen (125).*

1446. *Want Jacob Jansz, enen vremden coepman tot Amsterdam, binnen der stede ghemoert heeft, daerom sel den moert rechten metten rade, aen syn lyf als dat aen enen moerdnaer behoert (126).*

— *Want Jan Henric van Haerlem ghemoert heeft, als die raet dat ter waerheit ghevonden heeft, ende hi hem oec van eenen moert beliet heeft, daerom sel men denselven Jan Henric rechten metten rade aen syn lyf als een moerdnaer.*

Alsoe men nu rechten sel, ghebiet die raet, dat niemant opten galghenberch en come, dan die vanden rade of die stat dienres syn, of die vanden rade sonderlinghe daerop gheroe-

pen werden bi enen hoer van een L., sonder
iemant des te verdraghen (127).

1446. Want Aernt Bloc, Claes soen, onse borgher,
enen man seker lyfrenten vercoft heeft, wt
lant tot Abcoude, ende hi den man met quaden
brieve ghevesticht heeft, te weten, dat hi oude
seghelen van ouden brieven ghedaen heeft ende
dieselve seghelen bi hemselven weder an ghe-
rechts brieven ghehangen heeft, daerin ghe-
schreven stont, dat also nochtans voer gherecht
niet gheschiet en was, als die brief inhoudt,
daerom is hi hier voerder clocken ghekomen in
hemde ende in broec met enen blanken sweerde
in synre hant, ende sel kennen, dat hi syn lyf
verbuert heeft, ende bidden den rade ghenade
ende verghiffenisse, ende men sel hem ghenade
doen, ende hi sel den man, dien hi die lyfren-
ten vercoft hadde, syn ghelt wedergheven, ende
der stat te beteringhe ii^o ons heren gulden, en-
de men verbiet hem die stat ende een mile van-
der stat te wesen tien jaer lanc (128).

— Men verbiet Lysbetten metter mammen, Aern-
kyn van Hueckelon ende syn wyf Lude,
Aernkyn den danser, onse stat ende een myl
vander stat te wesen, een jaer lanc, want si in
der kerken hebben gaen bidden teghens 's raets
ghebot, ende Herman van Colen, die onse
stat bevelinghe daerof ghedaen heeft, die arme
luden wter kerke te heten gaen, onredelike
woerden ghegheven hebben (129).

1447. Jacob Alerts, Dirc Blanchals knecht,
heeft ghecoren v jaren wter stat te wesen voer

- sinen steen ende koeren*, daeromme verbiet men denselven v jaren de stat, ende daerentendens niet in te comen, hi en heeft der stat van sinen koeren voldaan (130).
1447. Want Gosen van Greveroy *enen moert ghesdaen heeft aen enen jonghen clerckyn*, daeromme sel men den moert rechten *metten sweerde aen syn lyf*, als men enen moerdenaer schuldich is te rechten (131).
1448. Want Adriaen Meus soen van Poperinghen wt Brabant *aen twee moerden in Brabant gheschiet, mede deelachtich gheweest ende sine butinghe mede daerof ghehadt heeft, ende oec binnen onser stat ghestolen heeft, ghelyc hi hemselven dat heeft beliet*, soe sel men hem rechten aen syn lyf *mit den rade* als een moerdenaer (132).
- Die raet verbiet Mette Geritsz, Herlofsdr., die stat ende dat sticht van Utrecht aen deser siden der Iselen ewelic op haer lyf van dieften (133).
- Desghelyc verbiet men Alyt van Sperenwoude die stat ende een myl vander stat te wesen ewelyc op haer lyf, *want si willens ende wetens ghestolen goet ghepenninct heeft ende des grotelike ghenoten heeft* (134).
- Want Lyse Koenen, die men *groete Lyse* heet, *veel ghestolens goets willens ende wetens ghebrwet heeft, ende grote ghenot daerof ghenomen heeft*, daerom heeft si *opter kake ghestaen, si sel den steen draghen*, ende men verbiet haer die stat ende een myl vander stat te wesen ewelic op haer lyf (135).

1449. Want Daem Ribbe, ende Ewout Dwmkyn
 hen tot Vollenhoe beliet hebben voer den ghe-
 rechte aldaer, lude der steden ende goede man-
 nen, die daer ghecomen waren, in teghen-
 woerdicheit der gheenre, die si daertoe ghe-
 wonnen soudē hebben, dat si onsen ghenedi-
 ghen Heer van Utrecht ende meer goede man-
 nen moerdadelic om ghelts wil doet gheslaghen
 soudē hebben, daer si na weder ofvielen. Oec
 hebben si hem tot Vollenhoe beliet, alse Ewout,
 dat hi veel zeeroverien ghedaen heeft, die lude
 over bort gheworpen ende veel ander straetro-
 verien ghedaen heeft, ende Daem heeft hem
 oec beliet van zeeroverien ende straetroverien.
 Ende op dese belidinghe syn sy hier binnen
 Wtrecht ghebrocht, des si alweder beliet heb-
 ben, beide vanden doetslaghen ende den ande-
 ren feyten, soe ons dat bi onsen raden, daertoe
 gheset, aenghecomen is, ende daerom sel men
 dat aen hem beiden rechten metten sweerde aen
 horen live (136).

1451. Nu na den eeten sel Mechtelt, Jan Roelofs
 dochter, om hare dieften opter kaec staen, en-
 de men sel hoer een oer ofsniden, ende men
 verbiet haer die stat ewelic op haer lyf (137).

— Want Egbert Meyeringhe tot veel tiden den
 lichten vrouwkyns met messen gheprekelt, haer
 ghelt daermede ofghedreicht ende ghedwonghen
 ende daerop ledich ghedaen heeft, ghelyc hi
 hem selve dat beliet heeft, soe sel met dat nu
 rechten aen syn rechterhant, daer hi die feyten
 mede ghedaen heeft, ende men verbiet hem

die stat ende een mile van der stat op syn lyf (138).

1451. Want Peter Lambrechtsz, die Vulre, een vrede gheyschet was, by enighen onser rade, tot behoef Jan Willemsz, daer hi op antwoerde, dat hi Jan niet en teghe, des hem doe van onsen rade bevolen wert, den voern. Jan niet te misdoen, of men sout aen hem rechten voer een vredebraec, daer Jan te vreden op is gheweest. Des Peter voersz. daerenboven, niet achtende syns selfs ghelove, of onser rade ghebode, ghecomen is in des voersz. Jan Willems huis, ende heeft hem gheslaghen, daeromme sel men dat rechten aen syn hant, ende men verbiet hem daertoe die stat ende een myl weghe van der stat ewelyc op syn lyf (139).
1452. Want Petronella, Jans dochter van Memelic, den goeden luden tot velen stonden dat hoer heeft ghestolen, ghelyc si haer selven dat beliet heeft, hierom so sel si den steen draghen, si sel opter kaec staen, ende men sel haer een oer ofsniden ende men verbiet haer die stat ende een mile vander stat ewelic op hore lyf (140).
1453. Want Jan Scutter, tot eyssche ende versoec Jans van Suderansz, wileneer dienre des abts van S. Pauwels, onwaerafteliken ende qualiken ghewillicht heeft voir notarius ende meer goeder mannen inder saken ende sacramente der heiligher eechschap tusschen Jan Meerkens dochter ende Jan Spierinx weduwe ende Jan van Suderansz voersz., om gelt ende goets wil, dat hem Jan van Suderansz daervoir

gheloest hadde te geven, ghelyc Jan Scutter hem selven dat beliet heeft. Hieromme is hy ghecomen in hemde ende in broec voir der clocken, ende sel den rade bidden om verghiffenisse, ende hi sel staen op die kaec, ende men verbiet hem ende Corstyn, sinen wive die stat ende een mile vander stat te bliven ewelic op hore live (141).

1453. Want Dirc ende Jan, die mesmakers sonen, lelike ondaften ende onseetheit over mansslaep bider straten ende op den buerkerkhof bedreven hebben, hieromme soe hebben sy een wyltyts gheleghen op S. Kathrinen poerte in 't Paradyt, ende syn nu bloetshoest ghecomen voir onser clocken, ende sullen bidden onsen rade om verghiffenisse, ende sellen wilcoeren, dat sy geen onstanthafte saken meer doen en sellen, in woerden noch in werken op hoer lyf (142).

Want onsen rade ter waerheit bighecomen is, dat, een tyt gheleden, twe ghesellen, enen onser borgheren, bi nachte, met verdecken aensichten after Heren Rovers afterpoerte aengheverdicht hebben, ende syn wyf, die hy aenden arm had, craftetiken hebben willen nemen, hieromme soe ghebiet de raet, ende laet weten, denghenen, die de ondaften bedreven hebben, dat si dat onsen oversten bibrenghen etc. (143).

Want Herman, baertschere, op vrouwen ledich pleecht te staen, ende hem daermede te behelpen pleecht, hieromme soe verbiet men densel-

ven Herman *baertschere*, *onse stat* ende een mile vander stat ewelic op syn lyf (144).

1453. Want Henric Evertsz, tot veel tiden, *den goeden luden dat hoer ghestolen heeft*, hierom is hi alhier ghecomen voirder colcken; *hi sel optie kaec staen, men sel 't rechten met den messe aen syn oer, ende men verbiet hem onse stat* ende een mile vander stat ewelic op syn lyf (145).

— Want Roeloff van Edam, *tot vele tiden, selver mitter hant heeft ghemoert*, ghelyc hi hem selven dat beliet heeft, hieromme sel men dat *rechten metten rade aen syn lyf* (146).

1454. Want Ghysbrecht Dircksz, die men heet Cropel Ghyse, ende Jan Bellewambuys van Mechelen, tot vele steden, *dat onreyne werc, dat teghens der naturen is, met malcanderen ende met anderen manspersonen ghedaen ende volbracht hebben*, hierom sal men dat *rechten an een stake metten brant an hore liven* (147).

— Want Symon Dircksz van der Goude *ondaften ende ghewelden bedreven heeft met gheweldighe neminghen opter straten*, soe hy hem selven dat beliet heeft, soe sel men dat *rechten met den sweerde aen syn lyf* (148).

(Het vervolg hierna).

J. J. DODT v. FL.